

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 2021 ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ

ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਮ ਰਹੀ

ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ 2021 ਦੌਰਾਨ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਮ ਰਹੀ। ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ (ਆਈ ਐਮ ਡੀ) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 874.6 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ, ਜੋ ਕਿ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੌਰਾਨ 880.6 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੀ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ (ਐਲ ਪੀ ਏ) ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ 1% ਘੱਟ ਹੈ। ਐਲ ਪੀ ਏ ਤੋਂ 20% ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਆਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨ ਉਪ-ਮੰਡਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਮੀਂਹ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ 1,246.2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਮੀਂਹ ਪਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੌਰਾਨ ਆਮ 1,410.4 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੇ ਨਾਲੋਂ 12% ਘੱਟ ਹੈ।

ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ 575.9 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 599.5 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੇ ਆਮ ਨਾਲੋਂ 4% ਘੱਟ ਹੈ।

ਦੱਖਣੀ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਭਾਰਤ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਐਲ ਪੀ ਏ ਨਾਲੋਂ 11% ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਆਮ 726.2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 804.2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਆਮ 976.6 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1,012.5 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਐਲ ਪੀ ਏ ਨਾਲੋਂ 12% ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ 28 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਘੱਟ (ਆਮ ਨਾਲੋਂ 20-59% ਤੋਂ ਥੱਲੇ) ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ (ਆਮ ਨਾਲੋਂ 60% ਤੋਂ ਥੱਲੇ) ਪਿਆ। ਬਾਕੀ 23 ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ (ਆਮ ਨਾਲੋਂ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ) ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ।

ਸੱਤ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਮ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ। ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 560.9 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ, ਜਿਹੜੀ ਕੀ ਆਮ 1,404.9 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ 60% ਹੈ।

ਨੌਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ (ਯੂਟੀ) ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਾਂ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਬਾਰਿਸ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਮੀਂਹ ਪਿਆ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ 2021 ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ 2020 ਦੀ ਇਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਸੀ। 2020 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 957.6 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਐਲ ਪੀ ਏ ਨਾਲੋਂ 9% ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ) 2021

ਉਪਮੰਡਲ	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)
ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ -ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ	1,246.2	1,410.4	-12%
ਉੱਤਰ -ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ	575.9	599.5	-4%
ਮੱਧ ਭਾਰਤ	1,012.5	976.6	+4%
ਦੱਖਣੀ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਭਾਰਤ	804.2	726.2	+11%
ਪੂਰਾ ਭਾਰਤ	874.6	880.6	-1%

ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ)

ਖੇਤਰ: ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ -ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ				
ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)	ਦਰਜਾ
ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	1,298.8	1,726.6	-25%	ਘਾਟ
ਅਸਾਮ	1,151.9	1,486.2	-22%	ਘਾਟ
ਮੇਘਾਲਿਆ	2,257.6	2,855.8	-21%	ਘਾਟ
ਨਾਗਾਲੈਂਡ	850.8	1,143.4	-26%	ਘਾਟ
ਮਣੀਪੁਰ	560.9	1,404.9	-60%	ਵੱਡੀ ਘਾਟ
ਮਿਜ਼ੋਰਮ	1,287.9	1,655.9	-22%	ਘਾਟ
ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ	1,245	1,457.8	-15%	ਆਮ
ਸਿੱਕਮ	1,795.1	1,606.8	+12%	ਆਮ
ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ	1,609	1,405	+15%	ਆਮ
ਝਾਰਖੰਡ	1,043.4	1,054.7	-1%	ਆਮ
ਬਿਹਾਰ	1,044.3	1,017.2	+3%	ਆਮ

ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ)

ਖੇਤਰ: ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ				
ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)	ਦਰਜਾ
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	748.8	790.2	-5%	ਆਮ
ਉੱਤਰਾਖੰਡ	1,152.9	1,176.9	-2%	ਆਮ
ਹਰਿਆਣਾ	571.3	438.6	+30%	ਵਾਧੂ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਯੂਟੀ)	600.2	846.5	-29%	ਘਾਟ
ਦਿੱਲੀ	745.2	585.8	+27%	ਵਾਧੂ
ਪੰਜਾਬ	436.8	467.3	-7%	ਆਮ
ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	690.1	763.5	-10%	ਆਮ
ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਯੂਟੀ)	410.6	566	-29%	ਘਾਟ
ਲੱਦਾਖ (ਯੂਟੀ)	21.9	37.7	-42%	ਘਾਟ
ਰਾਜਸਥਾਨ	485.4	415	+17%	ਆਮ

ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ)

ਖੇਤਰ: ਮੱਧ ਭਾਰਤ				
ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)	ਦਰਜਾ
ਉਡੀਸ਼ਾ	1,046	1,155.3	-9%	ਆਮ
ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	942.1	940.6	0%	ਆਮ
ਗੁਜਰਾਤ	694.6	692.4	0%	ਆਮ
ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ (ਯੂਟੀ)	2,670.9	2,161.9	+24%	ਵਾਧੂ
ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ (ਯੂਟੀ)	1,867	1,611.2	+16%	ਆਮ
ਗੋਆ	3,125.1	2,974.7	+5%	ਆਮ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	1,194.3	1,004.2	+19%	ਆਮ
ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ	1,107.7	1,142.1	-3%	ਆਮ

ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ)

ਖੇਤਰ: ਦੱਖਣੀ ਪਰਾਇਦੀਪੀ ਭਾਰਤ				
ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)	ਦਰਜਾ
ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ (ਯੂਟੀ)	2,025	1,653.8	+22%	ਵਾਧੂ
ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	613.3	514.4	+19%	ਆਮ
ਤੇਲੰਗਾਨਾ	1,044.2	751.9	+39%	ਵਾਧੂ
ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ	393.4	336	+17%	ਆਮ
ਪੁਡੂਚੇਰੀ (ਯੂਟੀ)	435.8	425.6	+2%	ਆਮ
ਕਰਨਾਟਕ	864.3	840.7	+3%	ਆਮ
ਕੇਰਲ	1,719	2,049.2	-16%	ਆਮ
ਲਕਸ਼ਦੀਪ (ਯੂਟੀ)	790.9	1,013.1	-22%	ਘਾਟ

ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਮੌਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ (ਜੂਨ-ਸਤੰਬਰ)

ਸਾਲ	ਅਸਲ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਆਮ (ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ (ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ)
2021	874.6	880.6	-1%
2020	957.6	880.6	+9%
2019	968.3	880.6	+10%
2018	804	887.5	-9%
2017	841.3	887.5	-5%